

Pratarmė

Skaitytojų dėmesiui pateikiame mokslo žurnalo *Senoji Lietuvos literatūra* jungtinio Nr. 35–36 publikacijas, kurios primins, kad 2012 metais minėjome 400-ąsias Petro Skargos mirties metines. Nors ši data Lietuvoje nebuvo pažymėta taip plačiai, kaip Skargos tėvynėje, kur šie metai Lenkijos Respublikos Seimo buvo paskelbti Petro Skargos metais, tačiau pasinaudota gera proga atkreipti dėmesį į šį garsų jėzuitą ir įvertinti jo ryškius pėdsakus Lietuvos senojoje kultūroje bei vėlesnę recepciją. Juolab kad iki šiol toje srityje buvo padaryta mažoka ir pirmąjį Vilniaus universiteto rektorių bei jo darbus pažįstame fragmentiškai. Pagrindinis mokslinis renginys buvo Vilniaus universiteto Mažajoje aulėje 2012 m. spalio 11–12 d. įvykusi tarptautinė konferencija *Petras Skarga SJ ir Lietuvos Didžiosios Kunigaikštystės kultūra (1612–2012)*, į kurią susirinko mokslininkai iš Lietuvos, Lenkijos ir Vokietijos. Ją organizuojant bendradarbiavo Lietuvių literatūros ir tautosakos institutas ir Vilniaus universitetas, finansiškai parėmė Lietuvos mokslo taryba. Konferencijos apžvalgą galima perskaityti ankstesniajame SLL numeryje. Išsamiai konferencija taip pat buvo pristatyta užsienyje¹. Mokslinį susibūrimą gražiai papildė Vilniaus universiteto bibliotekoje atidaryta paroda „Petras Skarga: tarnauti Dievui, valstybei ir žmonėms“.

O šiame SLL leidinyje pateikiame jubiliejiniais Skargos metais vykdytų tyrimų rezultatus, visų pirma mokslinius straipsnius. Be kitų Skargos tematikos publikacijų, vien straipsnių susikaupė net 14, daugelis jų – didelės apimties ir bus tvirtas pagrindas tolesniems tyrimams, ypač aprėpiantiems su Lietuvos Didžiąja Kunigaikštyste susijusią Skargos veiklą. Visi šie tyrimai ir kelios

¹ Jolanta Rzegocka, „Konferencja Piotr Skarga SJ i kultura Wielkiego Księstwa Litewskiego“, *Ruch Literacki*, 2012, t. 53, sąs. 6, p. 773–776. Internetinė prieiga: <http://www.degruyter.com/view/j/ruch.2012.53.issue-6/v10273-012-0048-5/v10273-012-0048-5.xml>.

publikacijos negalėjo sutilpti į tradicinio dydžio SLL knygą, tačiau mokslo bei sklaidos požiūriu buvo netikslinga vienai istorinei amenybei skirtus mokslininkų darbus publikuoti dviejuose atskiruose numeriuose. Todėl pirmą kartą SLL istorijoje nuspręsta, kad skaitytojų patogumui visa medžiaga bus pateikta viename, jungtiniame dviejų numerių tome.

Nuo šiol *Senoji Lietuvos literatūra* bus leidžiama naujo pavidalo, nauju, didesniu, formatu, parankesniu senosios raštijos srities mokslo darbams, kuriuose dažnai yra gausu išnašų arba reikia publikuoti geros kokybės ir atitinkamo formato šaltinių kopijas. Naują SLL maketą kuria dailininkas Rokas Gelažius.

Minėtoji Skargai skirta konferencija buvo taip pat jubiliejinis, jau 10-asis, *Jurgio Lebedžio skaitymų* renginys. Kaip neprisiminsi, kad šis renginių ciklas ir jo formatas buvo sumanytas dar ruošiantis minėti profesoriaus Jurgio Lebedžio 90-ąsias gimimo metines. *Jurgio Lebedžio skaitymai* sėkmingai gyvuoja iki šiol. O 2013-aisiais metais šie ir kiti mokslininkų darbai senosios raštijos srityje buvo vykdomi ypatingai atsimerant Pofesorių, kadangi minėjome jubiliejinę, 100 metų, datą nuo Jo gimimo. Tebūnie šis naujas, jungtinis SLL tomas dedikuotas šviesiam ir prasmingam prof. Jurgio Lebedžio atminimui.

MINTAUTAS ČIURINSKAS

Vilnius, 2013 m. gruodžio 30 d.